

ВИСОКОПАТОГЕННИЙ ГРИП ПТИЦІ (H5N1). ЗАГРОЗА ПАНДЕМІЇ!

☛ **С.І. Данільченко**, кандидат ветеринарних наук, координатор по роботі з громадськістю та ЗМІ в АР Крим "Міжнародна допомога та розвиток, Інк."

Починаючи з 1997 року циркуляцію високопатогенного вірусу пташиного грипу (ВППГ) H5N1 було зареєстровано в 61 країні Східної півкулі серед домашньої та дикої птиці. Протягом 2007-2008 року ВППГ реєструвався в 42-х країнах світу в тому числі і в Україні, а на кінець лютого 2009 року відмічається напружена ситуація в країнах Південно-Східної Азії – Бангладеш, Лаос, Таїланд, В'єтнам, Китай, Афганістан, а також на Африканському континенті – Єгипет, Нігерія та ін.

Мешканцям України необхідно чітко пам'ятати, що найбільша небезпека щодо занесення вірусу пташиного грипу виникає з початком міграції перелітної птиці в жовтні-листопаді та квітні-травні. Одночасно не можна передбачити де виникне спалах захворювання, у якій птиці, тому що через територію України проходить 3 міграційних коридори: Дніпровський – вертикальний та 2 горизонтальних: Азово-Чорноморський і Поліський, які охоплюють майже 70 % території країни. У той же час, за підрахунками орнітологів і фахівців державної ветеринарної служби тільки за осінньо-зимовий період над територію Автономної Республіки Криму пролітає близько 25 млн. голів птиці, а біля 10 млн. залишається на зимівлю, певний відсоток цієї птиці мігрує через територію півострова під час весняної щорічної міграції з Африканського континенту (Єгипет).

Відомо, що температура тіла птиці біля 41°C, тому вірус грипу може розмножуватись лише в таких умовах. Однак, дослідження японських фахівців довели, що при адаптації та мутації штаму вірусу здатний до розмноження при температурі 33°C, близької до температури кон'юнктиви, слизових оболонок носової порожнини, горла людини. Хоча інформації, про те, що такий вірус може викликати пандемію ще немає, вчені стверджують, що тенденція до цього спостерігається, і це відображає щорічна безперервність мутацій вірусу.

На сьогодні в літературі відомі лише поодинокі випадки передачі вірусу H5N1 від людини до людини, зокрема у двох мешканців міста Нанкін у Східній

провінції Цзянсу (Китай). Проте цей вірус є ендемічним в окремих частинах Азії. Летальність за випадку захворювання на пташиний грип у людей складає близько 63-65 %. Найбільшу кількість випадків захворювань серед людей зареєстровано в Індонезії, В'єтнамі, Єгипті, Китаї, Туреччині і Таїланді. На території України випадків захворювання людей не спостерігалось, однак, у 2005 та 2008 роках це захворювання відмічалось у птиці в АР Крим, а у 2006 році випадки загибелі дикої птиці від ВППГ реєструвалися в Одеській і Херсонській областях, домашньої птиці – в Сумській.

Господарям, які утримують птицю, слід пам'ятати, що найхарактернішими ознаками хвороби у птиці є різке зниження активності, яйценосності, ураження гребінців з петехіальними геморагіями та набряком, а в подальшому виразками й некрозом, кволість і втрата апетиту; із респіраторних симптомів слід відзначити носові виділення, хрипи, кашлеві спазми, чхання. При появі таких ознак необхідно бути обережним і суворо дотримуватись правил особистої гігієни, адже люди (особливо діти) інфікуються пташиним грипом при тісному контакті з хворими свійськими птахами під час догляду за ними, забою й обробки. Розповсюджується пташиний грип інфікованими птахами разом із слиною, секретією носових ходів і послідом – повітряно-крапельним і повітряно-пиловим шляхами.

ГЕОГРАФІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОЕКТУ

Семінари-тренінги з навчання профільних фахівців проводять координатори проекту "Надання технічної допомоги для швидкого реагування на пташиний грип в Україні"

Також слід пам'ятати, що вірус пташиного грипу (ПГ) у зовнішньому середовищі може зберігатися:

- у посліді до трьох місяців;
- у прохолодній воді – до 1 місяця;
- у відходах при температурі 40°C – не менше 35 днів;
- при температурі 37°C – 6 днів;
- вірус гине при температурі 60°C – через 30 хв, при 75°C – за кілька хвилин, 100°C – миттєво.

ПГ може виникнути в будь-який час, отже, якщо загинула або захворіла птиця негайно слід:

- викликати ветеринарного лікаря або повідомити в районну державну ветеринарну службу;
- звернутися в органи місцевого самоврядування або регіональний медичний заклад (ФАП, лікарню та ін.).

Суворо забороняється купувати продукти птахівництва в місцях несанкціонованої торгівлі. Після контакту з птицею, продуктами птахівництва обов'язково мити руки мильною водою.

З метою запобігання та недопущення виникнення пташиного грипу в приватному господарстві необхідно всіх свійських тварин перевести на закрите утримання, запобігти контактам з дикою (перелітною) та синантропною (горобці, голуби, ворони, галки та ін.) птицею, доглядати птицю обов'язково у робочому одязі (халат, фартух, рукавиці, чоботи).

Для підвищення технічного потенціалу фахівців провідних служб (ветеринарної медицини, СЕС, охорони здоров'я, МНС) та проведення інформаційної роботи серед населення з питань щодо профілактики пташиного грипу у 14 областях України, таких як Донецькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Миколаївській, Луганській, Одеській, Сумській, Полтавській, Харківській, Херсонській, Чернігівській, Черкаській областях та Автономній Республіці Крим з жовтня 2007 року виконується дворічний проект "Надання технічної допомоги для

швидкого реагування на пташиний грип в Україні". Проект здійснює американська громадська організація "Міжнародна допомога та розвиток, Інк." (ІРД) за фінансово-технічної підтримки Регіональної місії Агентства США з міжнародного розвитку в Україні, Молдові і Білорусі (USAID).

В межах проекту організовуються та проводяться семінари-тренінги з навчання профільних фахівців, журналістів, службовців митних і прикордонних підрозділів. Станом на 1 березня 2009 року підготовлено 42 – майстер-тренера, 944 – тренера, 16796 – спеціалістів, які в свою чергу охопили інформаційно-консультаційною роботою по методиці "рівний-рівному" 124 483 мешканця сільської місцевості. Проектом підтримується робота Національної та 14 регіональних обласних робочих груп з питань ВППГ.

Створеними 16 мобільними бригадами охоплено більш детальною інформацією з питань грипу птиці 306 768 громадян. Розроблено та розповсюджено серед населення 730 000 примірників поліграфічної інформаційної продукції.

Проводиться широкомасштабна інформаційна кампанія з залученням усіх ЗМІ: телебачення, радіо та публікаціями у друкованих виданнях.

Нагадую, що при виникненні питань стосовно пташиного грипу ви можете зателефонувати на гарячу лінію 8-800-503-55-00, понеділок-п'ятниця з 10.00 до 17.00. Всі дзвінки безкоштовні.

Підвищення поінформованості населення, що утримує та вирощує птицю на домашніх подвір'ях, є надзвичайно важливим чинником благополуччя щодо високопатогенного грипу птиці в Україні. Саме та інформаційно-профілактична робота, що проводиться американською громадською організацією "Міжнародна допомога та розвиток, Інк" в рамках проекту "Надання технічної допомоги для швидкого реагування на пташиний грип в Україні" допомагає вирішувати цю проблему.

